

Rīgas Stradiņa universitāte
Medicīnas fakultāte
otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības
studiju programma „Medicīna”

**Mans ģimenes ārsts un viņa komanda. Ikdiens. Izaicinājumi.
Emocijas.**

Darba autore:
Aleksandrija Vilaite
6.studiju gads

Rīga, 2024

Mans ģimenes ārsts un viņa komanda. Ikdiens. Izaicinājumi. Emocijas.

Ģimenes ārsta darbs ir salīdzināms ar dzelzceļu, kur dažādos tempos braucošos vilcienus pārmijnieks ar pārmijas lākteni novirza pa dzelzceļa pārmijām. Kādam, kurš vēro pārmijnieku no malas, varētu šķist, ka tas nav nemaz tik grūts darbs – stāvēt un grozīt sviru uz vienu vai otru pusi, bet tieši darba neredzamā daļa padara šo darbu tik interesantu.

Manuprāt, ģimenes ārsts Latvijā ir instruments, kurš novirza pacientus kā pārmijnieks vilcienus, kur katram būtu jādodas. Bez pārmijnieka vilcieni dotos, kur katrs vēlas, un pie ārstiem-speciālistiem veidotos nevajadzīgi garas rindas, tādējādi liedzot pacientiem, kuriem tas tiešām nepieciešams, saņemt kvalitatīvu un savlaicīgu medicīnas aprūpi.

Lai ģimenes ārsts varētu novirzīt pacientus, viņam ne tikai jāpārzina visas medicīnas specialitātes, un jāveic pēc iespējas vairāk manipulāciju, bet arī jāredz pacients kā vienots veselums un jābūt līdzestīgam, apsverot un samazinot negatīvos līdzestību ietekmējošos faktorus, vienlaicīgi uzturot profesionālas un emocionāli inteliģentas savstarpējās attiecības. Tas viss jāpatur prātā īsās konsultācijas laikā.

Ģimenes ārsta darba intensitāte atgādina žonglētāju, kurš spēj gaisā noturēt trīs bumbiņas, bet tad skatītājs no malas piemet vēl pāris bumbiņas klāt. Ārstam, pieņemot pacientu, savā prātā ir jāiziet cauri manipulāciju sarakstam, apzinoties, ko spēj praktiski paveikt, lai pacientam palīdzētu atrisināt veselības jautājumus, un kompensējamo medikamentu sarakstam, piemeklējot pacientam labāko un tajā pašā laikā finansiāli visizdevīgāko slimības risinājumu.

Ārsts varētu piedāvāt vislabākās zāles, bet ja žonglētājs nedomās par katru nākamo bumbiņu, kura tūlīt tiks piemesta klāt, piemēram, pacienta izglītība, finansiālais stāvoklis un pacienta uzticība, tad līdzestība starp pacientu un ārstu visticamāk nebūs tik efektīva, cik tā potenciāli varētu būt. Piemēram, ja pacientam nebūs pietiekami daudz finanšu līdzekļu, par ko iegādāties maizi, visticamāk, pat dzīvību glābjošie medikamenti nebūs viņa prioritāte. Ģimenes ārsts nevar būt mākslinieks - individuālists, viņš žonglēdam pārdala bumbiņas gan reģistratoram, gan ārsta palīgam, gan medicīnas māšai, gan pacienta radniekiem, gan pašvaldībai, gan sociālajam dienestam, gan labdarības organizācijām, jo tikai pārdalot bumbiņas, var panākt, ka tās nenokrīt ar visu žonglieri. Tādējādi ģimenes ārstam, paralēli tiešajiem darba pienākumiem ar pacientu, aizpildāmajiem taloniem, dažādām veidlapām un vadlīnijām, ir jāatrod sadarbības partneri, kuri varētu palīdzēt veicināt sadarbību ar pacientu, atrisinot ar medicīnu nesaistītos līdzestību ietekmējošos faktorus.

Žonglējot bumbiņas nedrīkst aizmirst arī par šovu. Žongliera seja ir viens no viņa darba instrumentiem. Tajā ir redzams viss, tādēļ tai ir jābūt elastīgai, un jāspēj pielāgoties katra

pacienta vajadzībām, kas, manuprāt, ir visgrūtākā darba daļa, jo ir jāspēj nolasīt un izvērtēt katra pacienta individuālo vajadzību. Kādam, iespējams, būs nepieciešama maiga pieeja, bet kādam stingra ‘‘dūre galdā’’ runa. Laikmeta un komunikācijas attīstības dēļ mainās arī komunikāciju rīki un instrumenti, kas tiek apgūti tur pat praksē uz vietas.

Lai arī ģimenes ārsta darbs šķiet mierīgs un garlaicīgs, tāds tas, iespējams, ir tikai kamēr pārmijnieks stāv pie pārmijas lāktena. Darba neredzamā daļa ir vilcieni, kas viens pēc otra brauc, katrs ar savu mērķi, savu raksturu un savām ekspektācijām, kamēr ģimenes ārsts kā žonglieris mētā un pārdala bumbiņas starp saviem komandas biedriem. Darbu var uzskatīt par veiksmīgi paveiktu tikai tad, ja visi komandas biedri noķer bumbiņas, notur tās gaisā, un neviens nenomet bumbiņu zemē. Protams, ne vienmēr tas tā izdodas pat vispieredzējušākiem žonglētājiem, bet mans sapnis ir kļūt par tādu žonglētāju, kurai tas izdosies.